

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 8/12/2025

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

Son dönemde yayımlanan hava kalitesi ölçümlerine ilişkin haberler, Türkiye'nin birçok ilinde hava kirliliğinin hem boyut hem süreklilik açısından alarm verici düzeyde olduğunu göstermektedir. 8 Aralık 2025 tarihli bir habere göre, Dünya Hava Kalitesi Endeksi verileri uyarınca bazı illerde (örneğin Iğdır, İzmir'in bazı ilçeleri, Konya, İstanbul'un bazı semtleri) PM2.5 düzeylerinin kabul edilemez hale geldiği, birçok büyükşehir ve sanayi/çevre yoğun yerleşim alanında "hassas gruplar için sağlıklı" ya da "sağlıklı" sınıflandırması yapıldığı görülmektedir.

Bu durum, yalnızca çevresel bir sorun değil; aynı zamanda halk sağlığı, sosyal adalet ve devletin yükümlülükleri açısından da acil olarak ele alınması gereken bir kamu meselesidir. İnce partikül madde (PM2.5 ve PM10) kirliliğine bağlı olarak; solunum yolu hastalıkları, kronik hastalıklar, erken ölümler, özellikle çocuklar, yaşlılar, kronik rahatsızlığı olanlar ve sosyal olarak dezavantajlı gruplar açısından ağır riskler gündemdedir.

Ayrıca, çeşitli kaynaklar ve sivil toplum raporları, Türkiye genelinde hava kalitesinin Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) gibi uluslararası standartların çok üstünde olduğunu; pek çok ilde yıllık ortalama havanın "temiz" olarak bile tanımlanamayacak kadar kirli olduğuna dikkat çekmektedir. Bu tablo, çevre yönetimi, kentleşme planlaması, sanayi denetimi ve halk sağlığı politikalarının yetersiz kaldığının bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir.

Bu çerçevede, Bakanlığınızın mevcut hava kalitesi izleme sistemini, ölçüm verilerini, denetim ve düzenleme süreçlerini, halk sağlığına etkisi olan kirlilik kaynaklarının kontrolüne dair politikalarını; ayrıca bu politikaların etkinliği, izlenmesi ve şeffaflığı konusunda kamuoyunu bilgilendirmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2025 itibarıyla Türkiye genelinde hava kalitesi izleme ağı kaç istasyondan oluşmaktadır? Bu istasyonların illere göre dağılımı nasıldır?

2. Özellikle PM2.5 ve PM10 ölçümü yapan istasyon sayısı ve lokasyonları nedir?
3. Son 5 yıl içinde (2021–2025) ölçülen hava kirliliği değerlerinin iller bazında yıllık ortalaması nedir? Bu veriler yıllık rapor halinde kamuoyuyla paylaşılmakta mıdır? Paylaşıyorsa nereden erişilebilir?
4. Ülkedeki hava kirliliği düzeyi dikkate alındığında, kirletici kaynakların denetimine dair hangi mekanizmalar işletilmektedir? Son 5 yılda kaç denetim yapılmıştır, bu denetimlerin sonuçları nelerdir?
5. Hava kalitesinin halk sağlığına etkisi konusunda Bakanlığınızın elinde bilimsel veya epidemiyolojik çalışmalara dayalı veri var mıdır? PM2.5 gibi kirleticilerin uzun vadeli sağlık etkileri hakkında yürütülen çalışmalar, raporlanmış mıdır?
6. Özellikle risk altında olan gruplar için özel “temiz hava”, “hava kirliliği izleme ve uyarı sistemi”, “koruyucu önlemler” ya da “sağlık bilgilendirme kampanyası” uygulamaları mevcut mudur? Varsa bunların kapsamı, başlangıç tarihi ve sorumlularıyla birlikte açıklar mısınız?
7. Büyükşehirlerde ve sanayi yoğun yerleşim alanlarında kentleşme, trafik planlaması, sanayi alanlarının yer seçimi gibi kent planlama politikaları göz önüne alındığında; hava kirliliğini azaltmaya yönelik uzun vadeli ulusal strateji var mıdır? Bu stratejinin hedefleri ve yol haritası nedir?
8. Hava kalitesi standartlarının, ölçüm ve limit değerlerinin uluslararası kriterlerle uyumluluğu Bakanlığınızca nasıl sağlanmaktadır? Şu anda uygulanan limit değerler DSÖ tavsiyelerine göre yeterli midir?
9. Hava kalitesi izleme, ölçüm, denetim ve halk sağlığı koruma mekanizmalarının şeffaflığı, erişilebilirliği ve kamuoyuna duyurulması açısından Bakanlık olarak hangi adımları atıyorsunuz?